

Erasmusatheneum Deinze houdt open klassenraden

Thema

Ouderbetrokkenheid algemeen verhogen	Zorg
Oudercontact	Ouders informeren

Concrete realisatie

Als leerling heb je recht op informatie en een mening over het eigen leren. Als school vinden we het leren erg belangrijk en willen we hem/haar mee verantwoordelijk maken voor het eigen leertraject. We willen duidelijk maken dat standpunten en beslissingen over het leerproces genomen worden in een team van leraren. We willen de leerling en hun ouder(s)/opvoeders de mogelijkheid geven om deel te nemen aan dit proces omdat we dit zien als een gedeelde verantwoordelijkheid. We geloven dat deze manier van werken en elkaar respecteren, in functie van de jongere, het meest efficiënt is en doelgericht werkt.

Op de klassenraad worden volgende punten besproken:

- Welke zijn de werk- en positieve punten?
- Welke doelen zijn al bereikt?
- Waar moet de leerling nog meer op oefenen en waarom?
- Welke engagement verwachten we van de leerling?
- Welke attitude en werkhijver is hiervoor nodig?
- Wat verwacht je van het schoolteam als ondersteuning?

Context van de school

Onze school kent twee campussen:

- Campus Volhardingslaan: eerste graad a-stroom + 1ste graad B-stroom, tweede en derde graad TSO en BSO (harde en zachte sector)
- Campus Peter Benoit: eerste graad A-stroom + tweede en derde graad ASO.

Meer info over studierichtingen op www.erasmusatheneum.be. De school kent zo'n 500 leerlingen over de 2 campussen. Onze missie stelt dat we een warm nest willen zijn, waarin we samen met elke leerling, binnen een gelijkwaardig partnerschap, actief samen leren en samen leven. Hierin heeft een open klassenraad een belangrijke plaats (gelijkwaardig partnerschap + samen met de leerling).

Geschiedenis en verloop

In 2014 kwam de toenmalige directeur, Isabelle Janssens met het idee van de open klassenraad. Daphné Roman (leerlingbegeleiding) heeft dit project verder uitgewerkt. Er is in eerste instantie een lerarenteam samengeroepen, rond de klassen van de tweede en derde graad BSO.

We merkten dat rapportcommentaren onze leerlingen nauwelijks aanzetten tot ander gedrag. Leerlingen keken te vaak enkel naar hun punten en de vakcommentaren op het rapport bleken vaak niet opgevolgd. We gingen op zoek naar een verantwoordelijkheid en inspraak bij de leerlingen, omtrent hun eigen klassenraad.

Het idee erachter konden leraren wel volgen. Het doorbreken van een vertrouwd en veilig (voor leraren) systeem zoals een klassenraad, botste wel op weerstand vanuit de leraren. “Kunnen we nog wel alles zeggen?” of “gaat onze inbreng zich daags nadien niet tegen ons keren”? waren veelgestelde vragen.

We beloofden leraren het uit te proberen en bij te sturen waar nodig. We beloofden het systeem ook overboord te gooien, mocht het helemaal niet werken. En met die veiligheid en belofte, konden we een eerste keer starten met de open klassenraad in 2014. Het was toen enkel toegankelijk voor leerlingen.

Inhoudelijk verliep de eerste klassenraad goed, organisatorisch liep het wat fout. We konden het voorziene uurschema niet volgen, liepen uit,... Uit evaluatie van de leraren en leerlingen echter, bleek dat het systeem wel echt voordelen had: de manier waarop leerlingen dit hadden aangepakt, de constructieve manier van werken met elkaar, bleek sterk te zijn.

Samen met het lerarenteam besloten we hiermee verder te gaan. Het idee om ouders ook uit te nodigen, in functie van een transparante communicatie, kwam zelfs vanuit de leraren. Het jaar nadien nodigden we dus ook ouders uit, die konden aansluiten als observator. Tot op vandaag is dat nog steeds zo.

Het daaropvolgende schooljaar deden we verder en hebben we het systeem ook uitgebreid naar de eerste graad op campus Peter Benoit, waar we de Erasmusklassen hadden opgestart (met invloeden vanuit methode-onderwijs: klasgroepraad, attitudes evalueren, oudervergaderingen,...)

Dit schooljaar (2018-2019) hebben we gezocht naar een organisatie die werkt bij een leerlingenaantal van 500 tot 600 leerlingen, met andere woorden – schoolbreed. We willen immers komen tot een zo groot mogelijk rendement van de open klassenraad, net omdat we zien dat de rechtstreekse confrontatie beter werkt dan het overbrengen van deze gegevens via rapport en klastitularis.

Sinds dit schooljaar is de open klassenraad verplicht voor de leerlingen van de eerste graad. We werken hiervoor met een evaluatiedag. Parallel krijgen de leerlingen die dag allerhande workshops (EHBO, Wetenschappen, ICT,...). Op die manier maken alle nieuwe leerlingen kennis met de open klassenraad. Ook de ouder(s)/opvoeder worden hierop uitgenodigd.

Voor de tweede en de derde graad (alle onderwijsvormen) is de open klassenraad vrijblijvend. De leerlingen en hun ouder(s)/opvoeder kunnen vrijblijvend inschrijven na de schooluren (vanaf 16u30). We merken op dat gemiddeld de helft van de leerlingen inschrijven voor een open klassenraad. Doelstelling blijft om dit aantal nog omhoog te krijgen. Er gaan op die avond verschillende klassenraden parallel door (met telkens een voorzitter). Op die manier wordt het systeem haalbaar voor alle betrokkenen.

Verloop:

De klassenraad verloopt in een open communicatie. De leerling komt binnen en luistert naar wat de leraren en directie vertellen. Op het scherm staat het rapport geprojecteerd. Intussen mag de leerling noteren. Op dat moment neemt de leerling niet deel aan de bespreking. Hij/zij is toehoorder of waarnemer. Als alle leraren zijn uitgesproken krijgt de leerling het woord. Op dat moment mag de leerling zijn/haar mening geven of vragen stellen.

De leraren en directie zullen over de leerling spreken in derde persoon. De directie vertaalt dan naar de leerling wat de leraren hebben gezegd. Dat de leraren niet tegen de leerling spreken, is om het gevoel van veiligheid te waarborgen. Een rechtstreekse aanspreking is vaak (te) confronterend.

De klassenraad wordt samen met de leerlingen voorbereid tijdens de klasgroepraad, samen met de leerkracht PAV of Nederlands.

- De aanwezigen voor de klassenraad verzamelen in een lokaal. Er is een stoel voorzien voor de leerling, tussen de leraren. Voor de ouders is er een stoel voorzien buiten de cirkel (om hun rol als observator te benadrukken).
- De leerling komt binnen en gaat zitten. Hij/zij wordt eerst aangesproken door directie of TAC.
- De klassenraad begint. Elke vakleerkracht komt aan bod wanneer hij of zij nog nieuwe, relevante zaken heeft aan te kaarten. Er worden positieve zaken benoemd. Voor de werkpunten worden oplossingen gezocht.
- De leerbegeleiding vat de klassenraad samen.
- Directie of TAC spreekt de leerling aan.
- De leerling krijgt kans om vragen te stellen / opmerkingen te geven.
- Leerkrachten kunnen eventueel nog antwoorden.
- De klassenraad wordt afgesloten, de leerling verlaat het lokaal.

Evaluatie

Via informele gesprekken werden de ouders bevestigd, die positief zijn over het systeem. We plannen later dit schooljaar een bevestiging via enquête.

Met leraren is er jaarlijks een evaluatie van het systeem, met positieve punten en verbeterpunten. Daarin worden actiepunten vastgelegd. Leraren merken dat voorgestelde remediëring meer wordt opgevolgd én dat de open klassenraad hun klasmanagement ten goede komt. Leerlingen appreciëren enorm dat er over hen nagedacht wordt, door een team van leraren. Ze voelen zich op die manier gewaardeerd.

Leerlingen werden reeds verschillende keren bevestigd, via reflectiedocumenten en enquête. Er staat een nieuwe enquête gepland het komende semester.

In het reflectiedocument wordt bevestigd of de leerlingen de boodschap goed hebben begrepen en of zij de belangrijke punten daarin kunnen weergeven. Hebben zij hun positieve punten onthouden? Kennen zij hun werkpunten? Én belangrijk, hoe kunnen zij hieraan werken? Wie kan hen daarbij helpen?

In een enquêtering wordt voornamelijk bevestigd naar het gevoel, hoe leerlingen de klassenraad beleven.

Daarnaast merken we op dat het aantal aangevonden attesteringen daalt. Leerlingen worden niet toegelaten op een delibereerende klassenraad, maar het toegekende attest, is door de transparante communicatie doorheen het jaar, vaak geen verrassing meer.

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- Laat het organisatorische luik je niet ontmoedigen. Het vraagt heel wat van een school om dit geregeld te krijgen. De effecten echter, zijn zo waardevol dat de organisatorische puzzel de moeite waard is.
Met een goeie trekker, die dit organisatorisch wil in goede banen leiden, kan dit zeker.
- Er wordt op onze school gemiddeld 7 minuten uitgerekend per leerling. Bij de ene leerling gaat dat vlotter, bij de andere leerling duurt dat wat langer.
Deze tijdsindicatie kan enkel mits een goeie, schriftelijke voorbereiding door het lerarenteam.
- We hebben doorheen de jaren ook geleerd dat de leerlingen zich goed moeten voorbereiden, als we willen dat zij iets inbrengen tijdens de klassenraad. Zij gaan dus vooraf, samen met de leerkracht, actief nadenken over hun leerproces aan de hand van hun rapport en enkele richtvragen: wat ging goed? Wat ging minder goed? Hoe kan ik dit bijwerken? Wat heb ik daarvoor nodig? Wie kan mij daarvoor helpen?
- Tijdens de open klassenraad wordt bij ons het verslag rechtstreeks gemaakt op het rapport bij de “klassenraadcommentaar”. Zo krijgt de leerling nog eens een schriftelijk verslag via het rapport.
- Niet elke leerkracht hoeft aan het woord te komen. De klastitularis kan aanvatten en leraren die kunnen aanvullen doen dat. Om de tijd efficiënt te benutten is het niet nodig dat elk werkpunt of elk positief punt verschillende keren wordt herhaald.
- Leerling worden voorbereid door de leerkracht op het geven van hun mening. Hoe kan ik op een constructieve, respectvolle en beleefde manier mijn mening geven aan het lerarenteam?
- Voor leraren is de open klassenraad een belangrijke oefening geweest in het objectief formuleren: welke gedrag zie ik? Wat doet de leerling? Wat verwacht ik?
“het is een luiard” wordt dan “hij was 3 keer niet in orde met zijn huiswerk” of “ik merk dat hij de definities niet had gestudeerd”. Door een objectieve formulering, door gedrag te omschrijven en af te stappen van interpretaties kan alles gezegd worden in een open klassenraad.
- Hou een logboek bij van ervaringen die goed zijn gelopen en moeilijke situaties. Het helpt om de klassenraden inhoudelijk naar een hoger level te krijgen.

Contactgegevens

Daphné Roman (leerbegeleider GO! Erasmusatheneum Deinze) – VH.LB@erasmusatheneum.be of 09/381.56.00

Susan De Coninck (directeur GO! Erasmusatheneum Deinze) – VH.directie@erasmusatheneum.be

Michael Van Coppenolle (adjunct-directeur GO! Erasmusatheneum Deinze) – adjunct@erasmusatheneum.be

Bijlagen

<https://www.klasse.be/83609/klassenraad-leerlingen-ouders-welkom/>

<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/03/22/zou-u-een-vlieg-willen-zijn-op-de-klassenraad-van-uw-zoon-of-doc/>